

# OKÉNKO do



charity  
Jeseník

číslo 3 • 2021

## Slovo ředitelky

### Milí přátelé,

*jak se o tom můžete sami přesvědčit, celým březnovým Okénkem se jako červená nit vine téma ženy. K Charitě ženy patří od jejího začátku. Nejde je totiž oddělit od pomoci a služby druhým. Je jim to vlastní.*

*Muži v naší Charitě již dávno nejsou výjimkou. Pracují nejčastěji jako údržbáři, ale máme i pečovatele, zdravotníka, kuchaře, fyzioterapeuta nebo vedoucího služby. Přesto je stále v našich pracovních týmech většina žen. Občas se sice dávají k dobru vtipy na ženské kolektivy, ale všichni určitě vnímáme, že jejich práce je na všech pozicích v sociálních a zdravotních službách nezastupitelná.*

*Vždyť ženy jsou často více vnímavější, umí se vcítit do potřeb a přání klientů. Naslouchají jejich příběhům a prožitkům. Jsou velmi obětavé a vnímají-li svou práci také jako poslání, udělají ve své profesi velké věci. Pracují se srdcem na dlaní a jsou proto také velmi zranitelné. Zvláště v této podivné době „kovidové“. Stres, velké fyzické i psychické vypětí, zástupy za nemocné kolegyně, nevyčerpané dovolené – a odtud už je to jen malý krok k syndromu vyhoření.*

*Jsem velmi vděčná, že takových obětavých žen máme v Charitě hodně. Za jejich nezištnou službu jim ze srdce děkuji. A protože těžkých situací, problémů a úkolů je pořád hodně a budou tu stále, přejí jim všem konečně také trochu času na sebe a na svou rodinu. A také radost – ta může v našem životě mnohé vyléčit.*

**Helena  
PASCHKEOVÁ**  
ředitelka



## Nebát se být krásná...

**V březnu se slaví Mezinárodní den žen a naše Okénko by tímto číslem chtělo tak trošku vzdát ženám hold. Přinášíme pár postřehů z jejich života, rozhovor, ale také se zde zamyslíme nad tím, jak ženám můžeme pomoci být stále ženami.**

Když v loňském roce dostal Otec Jiří Marek Kotrba v rozhovoru březnového čísla otázku, co by všem ženám vzkázal v rámci jejich dne, odpověděl: „Přeji všem ženám, ať se nebojí být krásné tělesně, duševně i duchovně.“ Už tenkrát jsem si říkala, že je to krásné přání - nebát se být krásná. A je to často i velká výzva.

O to víc pak potěší, když se na domovech této výzvy chopí a jejich uživatelky dělají krásné. A to nejen v rámci oslav MDŽ, kdy si pozvou kosmetičku a dopřejí uživatelkám profesionální péči. Když se totiž podíváte na fotky z různých oslav nebo třeba i jen z nějakého společného vaření či pečení a následného posezení, to se uživatelky promění v dámy, září jim oči a jsou prostě krásné. Jen je jim občas potřeba trošku pomoci, protože někdy už to samy nezvládnou. Proto jsou tady naše

pečovatelky, které jim pomáhají. Nebo pro ně něco uspořádají, jako třeba v únoru v Domově pokojného stáří sv. Františka.

Proběhla tam Valentýnská kavárnička spojená s překvapením. Plesová sezóna letos totiž nebyla, a tak si v domově uspořádali v rámci kavárničky svůj ples. Konal se 16. února, poslední den před Popeleční středou, a byl to ples výpravný, barevný a veselý.

Zahájili ho odstupující vedoucí se svým nástupcem společným valčíkem, volila se Miss Valentýna. Klienti hádali, kdo se skrývá pod maskami a parukami a všichni obdivovali krásné plesové róby. Ve druhé části, po přehlídce svatebních šatů, si tajemný průvodce celým bálem vybral nevěstu.

Za promyšleným programem celého odpoledne stojí pečovatelka Jana Hružková. Ostatní zaměstnanci se aktivně připojili a společně s klienty si užili výjimečné odpoledne naplněné tancem a nádhernou podívanou. Fotky jsou nejen na Charitním webu, ale i na facebooku a určitě stojí za zhlédnutí. Protože ženy jsou tam neskutečně krásné – i s rouškami!

## Co nás čeká v březnu...

- **Změna na pozici vedoucího** v Domově pokojného stáří sv. Františka.
- **Přípravy na jaro** v našich domovech, ve stacionáři i v pečovatelské službě.
- **Filmový divadelní maraton** v Denním stacionáři Šimon v Jeseníku.
- **Pečení bochánků** v Domově pokojného stáří sv. Hedviky ve Vidnavě.
- **Povídání nejen o lese** v Charitním domě sv. Anežky ve Vidnavě.

## Čtěte dál ...

- **A vítězem se stává...** (str. 2)
- **Jaro už klepe na dveře** (str. 3)
- **Rozhovor s klientkou** (str. 4)
- **Vzpomínky našich žen** (str. 5)
- **Duchovní zamyšlení** (str. 6)

# A vítězem se stává...



Tradiční výtvarná soutěž pořádaná v rámci Tříkrálové sbírky už zná své vítěze. Letošní ročník však byl ochuzen o fotografickou soutěž, do které se nikdo nezapojil. Přesto se stále ukazuje, že děti rády tvoří a je dobré je v tom podporovat.

Když jsme v listopadu vyhlásili v rámci Tříkrálové sbírky už 14. ročník výtvarné a fotografické soutěže, tušili jsme, že letos to bude hodně jiné. Ovšem s tím, že do fotografické soutěže nepřijde žádná fotka, jsme nepočítali. Čekali jsme fotky smutných či našťvaných koledníků, opatrně vyhlížejících sousedů nebo třeba úhledně poskládaných tříkrálových oblečků s korunkami, které čekají, jestli

je někdo obleče. Vždyť o tom letošní Tříkrálová sbírka byla – bez tradiční koledy, bez návštěv koledníků. A téma soutěže bylo „Tříkrálové v roce 2021“. V roce poznamenaném pandemií. Jenže tohle asi nikdo fotit nechtěl. A tak jsme s napětím čekali, jestli se alespoň někdo zapojí do výtvarné soutěže. Naštěstí se našlo nakonec docela dost dětí, co rády kreslí, malují, nebo se jinak výtvarně vyjad-

řují. A taky se zase našlo několik báječných rodičů, učitelů a vychovatelek, které v tomto děti podporují. A za to jim patří velký dík.

Na konci ledna jsme tak měli kancelář vyzdobenou krásnými díly, které čekaly na vyhodnocení. Letošní porotu tvořily výtvarnice ZUŠ Jeseník Jana Křhánková, Lenka Grygová a Iva Svobodová. „Chtěla bych poděkovat otci děkanovi Stanislavovi Kotlářovi za bezplatné propůjčení farního sálu pro hodnocení soutěže, protože každé výtvarné dílo potřebuje i „svůj prostor“. Paní učitelky ze ZUŠ Jeseník byly velmi vstřícné a ochotně na naši výzvu k ohodnocení výtvarných děl přikývly. Byly velmi potěšeny, že se zapojilo tolik dětí – zvláště v dnešní době. Nejraději by ocenily všechny výtvarníky, což my také,“ říká Zdislava Dvořáková, organizátorka vyhodnocení.

A jak to nakonec dopadlo? V I. kategorii (do 7 let) zvítězil Adam Moravčík, 2. místo obsadila Kateřina Otavová a o 3. místo se podělily Mateřská škola Javorník, ulice Polská a školní družina v Písečné. Ve II. kategorii (8 – 12 let) patří 1. místo Elišce Houdkové, 2. místo pak Matyášovi Lukešovi a o 3. místo se podělila Anna Opršalová se školní družinou Skorošice. Díla si můžete prohlédnout v [galerii](#) na našem webu.

Malá zajímavost na závěr: naše soutěž už dávno překročila hranice okresu a někdy i kraje - předloni nám přišla díla z Valašských Klobouků, letos z Vyškova a Brněnce. A kupodivu jsou často vítězná.

## Na Hromnice nejen o zábavu více

Zajímavou aktivitu si pro své klienty připravily pracovnice Domova pokojného stáří sv. Hedviky ve Vidnavě. Byla hravá, poučná, zábavná a s překvapivým koncem. A probíhala na Hromnice, ke kterým se vše vztahovalo.

Pracovnice po celé zahradě rozmístily cedulky s texty zaměřenými na právě Hromnice. S klienty pak zahradu prošli, u každé cedulky se zastavili a o napsaném si povídali. V textech bylo například, co jsou vlastně Hromnice za den, jaké se k nim vztahují pranostiky, různé zajímavosti včetně vysvětlení vzniku svíček hromniček apod.

Poté následovala krátká přestávka na občerstvení teplým čajem. Na závěr si každý z klientů mohl napsat na papírek své trápení, kterého se chce zbavit, a poté ho hodil do ohně, aby ho navždy spálil. A i když nebylo počasí nejlídnější, byli klienti rádi, že jsou venku na čerstvém vzduchu a už se těšili na teplé dny strávené na zahradě.



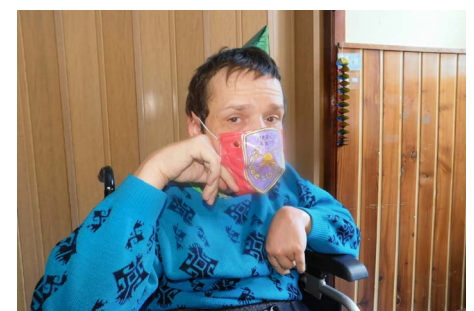
### Kalendárium

- **V roce 2012** byly na autě Denního stacionáře Šimon udělány potřebné úpravy pro svoz uživatelů, včetně nájezdové rampy a možnosti upevnění vozíku i s uživatelem.
- **14. března 2017** proběhl v Charitním domě sv. Anežky první turnaj v „Člověče, nezlob se!“, tentokrát jen mezi vidnavskými domovy. Další rok už se připojil i Domov pokojného stáří sv. Františka.

### Stalo se ...

#### Netradiční karneval

Letošní karneval v Denním stacionáři Šimon byl jiný. Nemohl proběhnout společně, ale jen ve skupinách a nebyly ani tradiční kostýmy. Tentokrát se vytvářely škraboškoroušky. Uživatelé si donesli z domu roušku, kterou podle své fantazie či zájmů nazdobili. Vznikly tak velmi osobité veselé a barevné kousky. A došlo i na promítání a kvízy, takže o zábavu bylo postaráno celý den.





# Jaro už klepe na dveře



V půlce února to vypadalo, že pořádná zima teprve začíná. Chumelilo, mrzlo. Za pár dnů ale vysvitlo sluníčko a poslední únorový týden se teploty vyšplhaly k patnácti stupňům. Jaro se začalo hlásit o slovo a do našich služeb přineslo novou energii.

Březen je v našich službách právě o přípravách na jaro. Někde ale začali už dřív – v Domově pokojného stáří sv. Františka využili oteplení a začali uklízet zahradu, která po 2 letech, kdy byl domov ve Vlčicích, už péči potřebuje. Hned také začali přemýšlet, co všechno vysejí a osadí.

V Domově pokojného stáří sv. Hedviky plánují výrobu Morany a pečení tradičních

bochánků. „Podle počasí bychom udělali venkovní pálení Morany s ochutnávkou bochánků. Bylo by to jen symbolické pálení, žádný velký oheň,“ směje se Jarmila Salvová, koordinátorka služby. „U toho proběhne ještě povídání o tradicích, pranostikách a zeptáme se i klientů, co dělávali v tuto dobu doma. A samozřejmě plánujeme také sázení do truhlíků a nakličování semínek,“ dodává.

Ke konci března budou v Charitním domě sv. Anežky vyrábět velikonoční ozdoby, které dají do zeleného osiva zasetého v únoru. A budou si povídat o lesích, protože v březnu bude Mezinárodní den lesů.

Denní stacionář Šimon se obilí vysít teprve chystá a připravují i velikonoční zápchy. A v rámci zelené barvy měsíce mají naplánovanou společnou přípravu Jarního salátu.

Ale ani Charitní pečovatelská služba nezůstane pozadu. „Tak určitě mám v plánu nějakou tu jarní výzdobičku,“ usmívá se pečovatelka Pavla Macíková. „Mám ráda tulipány do vody, hyacint v hlíně, jo a osení s velikonočním vajíčkem, na to se taky krásně dívá.“

Zdobení kanceláří plánují asi všechny, včetně vedoucí Hany Netopilové: „Už se těším, až si nakoupím primule i macešky a vyzdobím naši vidnavskou kancelář. Konečně odhodím to zimní oblečení a při cestě v terénu si otevřu okno, budu vnímat jarní vzduch i všechny ty krásy, které jaro přináší.“ O jaru se rozovídala také Kalyna Poláčková: „Jaro mám moc ráda, je to pro mne nejkrásnější období roku. Hlavně první bouřky miluji. Těším se na rozkvetlé stromy, nejraději mám třešně. Na jaře je teda nejvíc práce na zahradě, ale přináší to potěšení. Sluníčko dodá energii, a vůně pivoňek a šeříku je neopakovatelná, prostě příroda i lidi začínají žít. I když v každodenních starostech si toho člověk kolikrát ani nevšimne.“ My ale doufáme, že všimne a těšíme se, až nám naše služby rozkvetou.

## Malý filmový divadelní maraton

Už to bude rok, co se Denní stacionář Šimon chystal s obnoveným představením „O léčivé vodě“ na prkna, která znamenají svět. Ovšem ani tentokrát to nevyjde, stále se nehraje a pandemie omezila i pravidelné trénování hry.

Na 27. března připadá Světový den divadla. A k tomuto dni si plánovali v Domově pokojného stáří sv. Františka v Javorníku, že jim přijedou ze stacionáře zahrát své představení. K tomu však nedojde, a tak ve stacionáři hledali jiný plán, jak se k divadlu vrátit. A vymysleli malý divadelní maraton, ovšem ve filmové podobě. Za ty roky, co

se divadlu věnují, mají totiž několik představení natočených (ať už v rámci premiér nebo zkoušek), tak si řekli, že bude hezké si je připomenout a zavzpomínat. Maraton plánují na středu 24. března, kdy se jich ve stacionáři schází nejvíce. Přejeme jim příjemnou zábavu a těšíme se, až je zase uvidíme hrát „na živo“.



### Stane se ...

#### Čtu báseň, která nekončí

Kromě jiných mezinárodních dnů, které si v březnu připomeneme, se 21. března slaví také Světový den poezie. V některých službách chystají společné čtení veršů, vždyť poezie má stejné kouzlo jako próza – umí nás rozesmát, rozněžnit a někdy nás donutí se hluboce zamyslet. Mimochodem – titulky článku je název sbírky Lawrence Ferlinghettiho, básníka, který nás v únoru opustil.



### Napsali o nás...

#### Zpátky do historie

„...Když sestry v 90. letech minulého století opouštěly pohraniční městečko, přály si, aby v objektu pokračovala křesťanská činnost. Přes Českou katolickou charitu se bývalý soud dostal do majetku Charity Jeseník, která se v jeho přízemí rozhodla vybudovat výařovnu a místnosti v patře upravit pro ozdravné pobyty...“

Jesenický týdeník - 16. 2. 2021

# „Chci být v blízkosti dcery,“ svěřuje své poslední přání paní Oluše Kainová

V Domově pokojného stáří sv. Františka žije paní Kainová téměř tři roky. Přestože je jednou z nejstarších obyvatelek, je stále velice bystrá a povyprávíte si s ní na jakémkoliv téma. Čtením časopisů a článků (často velmi odborných) se udržuje „v obraze“. Je pro všechny velkou inspirací. Položili jsme jí pár otázek týkajících se minulosti, ale i toho, jak se cítí a co prožívá dnes.

**Téma tohoto Okénka je život ženy. Mohla bych se Vás zeptat, jak dnes s odstupem let vnímáte své mládí, jak jste žila jako mladá dívka, co jste dělala?**

Já jsem se narodila v roce 1927 a v roce 1933 jsem začala chodit do obecné školy, do 1. třídy. No a už tehdy v pohraničí, kde jsem žila, v Doudlebech ve východních Čechách, byly různé třenice mezi Němci a námi a došlo to pak do toho 38. roku, kdy byla mobilizace, spojenci nás zradili a došlo ke světové válce.

**A Vy jste to nějak pociťovala? Byla jste mladá, žila jste i bezstarostným životem dítěte a mladé dívky?**

Ne, protože tatínek a ostatní muži museli nastoupit vykopávat do pohraničí zákopy a kryty a nebyli doma. Žili jsme ve strachu, co přijde. To nebylo lehké, bylo nám tak 12, 13, začali jsme to napětí i jako děti hodně pociťovat. Byly přidělové lístky na potraviny, ošacení, nic se jinak nedalo koupit. Když chtěl tatínek sehnat někde mouku na černo pod rukou, bylo to nebezpečné, všude hlídkovaly SS a pokud u někoho něco našly, dotyčného na místě zastřelily.

**Máte tři děti. Jaká podle Vás byla úloha matky v minulém století?**

I po válce, když jsem měla děti – mám dva chlápce a dceru Olušku, bylo všeho málo, byl stále lístkový systém. Pomoc byla od UNRY, ale jen krátkodobá. Hlavně bylo špatné zdravotnictví. S těmi malými dětmi jsem se někdy bála, protože léky nebyly k sehnání. Já sama jsem dost brzy vážně onemocněla. Byla jsem i v kritickém zdravotním stavu a léky jsem sháněla přes Červený kříž. Pracovala jsem v textilních závodech. V té době bylo ve východních Čechách hodně textilních závodů a tkalcoven, kde se dalo najít práci.

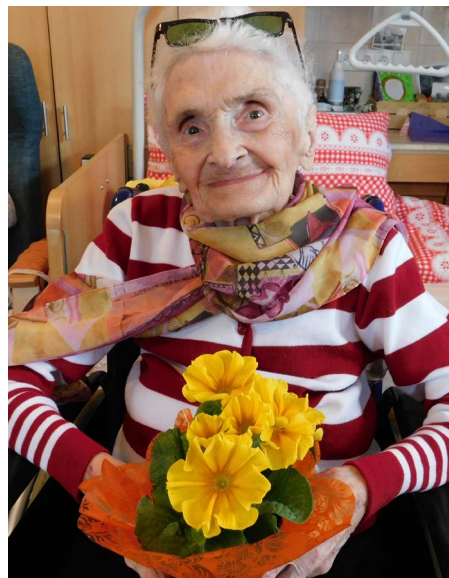
**Myslíte, že to dnešní ženy mají těžší nebo lehčí, než jste to měly vy?**

To nejde přirovnat, to je, jak se říká, nebe a dudy. Dnes je všechno na elektriku. My jsme ještě doma svítili petrolejkou a svíčkami. Co se týká oblečení – jedny boty na léto, jedny na zimu, přešívaly se staré věci. Bylo to daleko těžší. Umíte si představit prád po vlecení na valše v neckách? Dnes je všechno na elektriku. Pamatuji si na první pračku na kliku, byla dřevěná, točilo se klikou, a to už byl pokrok. Až pak tam dal tatínek mo-

tor. Koupali jsme se jednou týdně vždy od nejmenšího člena rodiny a nakonec tatínek. Bylo nás sedm dětí. Byly i nemoci, které už dnes nejsou – záškrta, spála, neštovice.

**V březnu se slaví Mezinárodní den žen. V domově pro vás uspořádáme tradiční kosmetický den. Jaké ale byly oslavy dřív, vzpomenete si?**

Když jsem byla malá, slavil se jen Den matek, vždy první neděli v květnu. MDŽ bylo až později, slavilo se hlavně v zaměstnání, oslavovali to víceméně muži. Ale svátek matek – na to nezapomenu, to bylo takové milé – kytička, práníčko. Dřív se slavilo hodně hromadně na náměstích – i Boží tělo, to byl



velký svátek. To jsme měli v košicích pivoňkové a jiné lístky a rozhazovali jsme je po náměstí, pak jsme šli na faru na slavnostní svačtinu. Vzpomínám...

**Když se vrátíme k Vašemu současnému životu v domově. Přišla jste sem před skoro třemi lety. Vzpomenete si ještě, jaký to byl pocit a jak dlouho Vám trvalo, než jste si na život tady zvykla?**

No, byl to pro mě ze začátku takový šok, protože jsem na to nebyla nijak připravená. Dcera i zeť onemocněli, takže jiná možnost nebyla. Ale personál a klima mi pomohli se cítit brzo lépe.

**Nejprve jste bydlela na čtyřlůžkovém pokoji v našem provizorním bydlíšti ve Vlčicích. Bylo to hodně těžké?**

Ano, hlavně s jednou klientkou. To jsem oplakala, její diagnóza byla taková, že se to těžko zvládalo. Bylo toho moc – ta změna a to její chování... Při takové náhlé změně z domácího prostředí, a když to ještě není úplně echt, jak byste si představovala, tak je to špatné.

**Co Vám dělalo radost?**

Návštěvy. To ještě nebyla tahle koronavirová opatření, tak se na návštěvy mohlo chodit. I moje vnučky mohly chodit. To bylo velké povzbuzení.

**Jaká je pro Vás změna po přestěhování do Javorníku, kdy najednou bydlíte sama na pokoji?**

Vy víte, že já ráda čtu a luštím a zabývám se všelijakými úvahami. Mám raději samotou než takové mluvení o ničem. Mám jiné zájmy, než lidi kolem mě v domově. Zajímám se, co se děje ve světě po technické a zdravotní stránce. O tom si tady nemám s kým povídat. Odebírám časopis Téma, abych byla pořád trošku v obraze, a když za mnou odpoledne nějaká sestřička přijde, ráda si popovídám, abych byla s někým ve styku.

**Co Vás v poslední době nejvíce potěšilo?**

Když byla nějaká oslava a přišly účinkovat děti, To bylo takové dojemné, i jsem si poplakala.

**Co Vám nejvíce schází?**

Ted' v té koronavirové době je to těžké. Cítím, že mi síly odcházejí. Já jsem vyprovodila svoji maminku v náručí v domácím prostředí. Po té stránce je mi smutno, že si popláču, to se přiznám. Dcera toho má sama se sebou a s manželem hodně, ostatní příbuzní mají taky zdravotní problémy.

**Máte ještě nějaké přání, které byste si chtěla splnit?**

Ted', jak se mi naplňuje ten čas, tak už žádné přání nemám. Jen bych chtěla, až přijde ta poslední chvíle, být v blízkosti dcery. To je mé poslední přání.

**Děkujeme za rozhovor.**

## Oluše Kainová – medailon

Narodila v roce 1927 v Doudlebech ve Východních Čechách jako jedna ze sedmi dětí. Pracovala v textilních závodech, ale celý život ji sužovaly vleklé choroby. Sama vychovala 3 děti – 2 syny a dceru. Dcera se o ní donedávna starala, před třemi roky se stala obyvatečkou Domova pokojného stáří sv. Františka v Javorníku.



# Vzpomínky našich žen



**Mezinárodní den žen je svátek stanovený Organizací spojených národů k výročí stávkových newyorských švadlen v roce 1908, které stávkovaly za zlepšení životních podmínek a získání volebního práva pro ženy. I u nás na domovech si tento svátek připomínají.**

Oslavy svátku se v průběhu dějin měnily a my jsme se zeptali některých našich klientek, jak ony vzpomínají na oslavy MDŽ a také, jak se jim žilo a jak vnímají postavení ženy tehdy a dnes.

V Domově pokojného stáří sv. Hedviky ve Vidnavě se klientky shodly, že starosti a povinnosti měly a mají ženy stejné – péče o rodinu a práce. Ale myslí si, že dnes

jsou ženy odvážnější a samostatnější než dříve. Nebojí se být sami sebou. Oslavy MDŽ byly prý tehdy daleko větší, než jsou teď, a probíhaly už v práci. Dopoledne přišly děti ze školy, přednesly básničky a zazpívaly. Odpoledne následovala velká oslava s hudbou a tancem. „*Odpoledne slavili hlavně muži a nechyběl samozřejmě alkohol. Myslím, že muži si užili oslavy*

*více než ženy,*“ směje se paní Františka. „*MDŽ v zaměstnání – připadalo mi to jako téměř povinný svátek, který se musel slavít,*“ říká k tématu paní Petrová z Charitní pečovatelské služby. „*Plánovala se sešlost, případně schůze, bylo nám gratulováno od našich nadřízených, dostávaly jsme kytičky. Nejvíce si svátek vždy užívali muži. Dnes neslychám o tom, že by se svátek MDŽ nějak slavil. Jako babičce mi vnoučci nosí vyrobená srdíčka ze školky, to je tak asi vše, co se k MDŽ v dnešní době děje.*“

Paní Jana z Domova pokojného stáří sv. Františka si už na některé věci moc nepamatuje, přesto si vzpomněla, že k MDŽ dostaly většinou nějakou utěrku a kytku. Paní Jarmila si vzpomíná na jiné věci: „*Dobře jsme se měli, já jsem si žila jak baronka,*“ říká s úsměvem. „*Měla jsem prasata, králíky, slepice, kačeny. Všecko jsem měla. Do práce jsem chodila. A když jsem si chtěla něco koupit, tak jsem si to koupila. MDŽ se neoslavovalo, to ne, ani nevím proč.*“

A právě v Domově pokojného stáří sv. Františka v rámci oslav plánují již třetím rokem stejný osvědčený koncept. Tento den je věnován pozornost relaxaci a kráse místních obyvatel. V dopoledních hodinách si mohou vychutnat relaxační masáž obličeje, odpoledne pak proběhne oblékání a malování, přitom si pouští muziku a jedí jednohubky (mužům vstup zakázán), aby takto zkrášlené mohly přijmout od mužů kytičky k svátku.

## Z mého pohledu

# Každá doba má svá specifika

Do Javorníku jsme přišli v padesátých letech. Bylo poznat, že se jedná o pohraniční město. Vše bylo zpustlé. V tomto městě byla většinou práce v oborech lesnictví a zemědělství. Každá žena práci měla i „musela“ mít, jinak by se jednalo o příživnictví.

Do roku 1973 jsem byla sborovou sestrou, pak jsem začala pracovat na místním nádraží. Všechna práce na nádraží byla v té době manuální. Jak v přepravě osob, tak v nákladní dopravě. Dnes je sice nádraží už bez výpravčího, ale v době kdy jsem tam pracovala, se vše vykládalo a nakládalo ručně. Dnes je nápomocen v mnoha profesích stroj.

Výhodou pro mě bylo to, že já měla zaměstnání v místě bydliště. Dnes spousta žen musí za prací dojíždět do okolních měst. Tehdy bylo ale méně aut a i manžel jako farář začínal objíždět členy sboru a kazatelská místa na kole. Jeho obvod byl od Bílé Vody po Vápennou. Na druhou stranu jezdil

na Černou a Červenou Vodu a potom až na Vidnavu. Později si sehnal moped a o několik let později malé auto.

Co se týká obchodu s potravinami, byl jeden v celém Javorníku, jedna masna a nechyběla ani mlékárna. Mléko se rozlévalo přímo z velkých konví do přinesených nádob. To je pro dnešní dobu asi nepředstavitelné. V obchodech byly pouze základní potraviny, mnohdy ani to ne, muselo se čekat na dovezení. Jižní ovoce jsme viděli maximálně před Vánoce a to jsme na něj stáli fronty a většinou se nedostalo na všechny. Fronty na cokoli byly naše denní živobytí. Kdo mohl, pěstoval si svou zeleninu a choval drobná zvířata.

Tehdy, stejně jako dnes, musely ženy zvládnout svou práci, děti, stavení a také zahrádky. V zemědělství se až tak nerozlišovalo mezi ženou a mužem. I žena musela zastat těžkou práci. V tom to měly ženy tehdy těžší

a tvrdá práce se na jejich zdraví ve stáří skoro vždy podepsala.

Kdysi na sečení zahrady byla kosa, dnes je to sekačka. Dnes na poli pracují stroje, kdysi patnáct žen s motykami okopávalo brambory. Strojem byla práce hotová za hodiny, motýčkami se práce počítala na dny. V současné době práce celkově více zastávají stroje. Ženy se v dnešní době mohou věnovat i jiným věcem.

Postavení dnešních žen? Rozhodně jsou sebevědomější vzhledem k dostupnosti a možnosti vzdělání. Mají také možnost uplatnit se v ryze mužských profesích. A jestli jsme to měly tehdy těžší, nevím, protože každá doba má svá specifika.

**Hana Petrová**  
klientka Charitní  
pečovatelské služby



## Duchovní zamyšlení

## Naděje je jako štít, který se klene jako duha...

Asi každý z nás už někdy viděl po jarním nebo letním dešti na obloze krásný úkaz, kterému se říká duha. Obdivujeme nejen barevnou pestrost, s jakou se tento přírodní úkaz klene nad horizontem, ale také majestátnost, která člověku často až bere dech.

Duha však není jen jakási hříčka přírody, ale také výmluvný symbol, na který se odvolávají téměř všechna starověká náboženství a filosofické směry. Asi nejkrásnější pojetí tohoto symbolu však pochází ze židovství, které chápe duhu jako symbol naděje. A právě naděje je něco, co v těchto dnech všichni nějakým způsobem prožíváme a toužíme po ní. Jedno staré pořekadlo praví, že naděje umírá poslední. Ano, jako lidé věříme do poslední chvíle, že všechno zlé, co se děje, se musí změnit. Máme naději, že každá bezvýchodná situace najde své řešení, že každé zavřené dveře se zase jednou otevřou. Naděje je tak často opravdu tím jediným, k čemu se člověk může upnout.

Chci proto i skrze tyto řádky popřát nám všem pevnou naději. Tu naději, která bude motorem v příštích dnech a měsících, kdy nejistota číhá na každém kroku a beznadějí se pomalu ale jistě vkrádá do našich životů. Francouzský spisovatel J. P. Sartre napsal, že naděje je jako štít, který se klene jako duha nad celou zemí. Kéž tato naděje chrání i život našich rodin, pracovních kolektivů a konečně každý den každého z nás před malomyslností, obavami a strachem. Nad duhou je totiž někdo, kdo tento štít drží a myslí na naše dobro.

**P. Mgr. Jiří Marek Kotrba**  
kaplan



## Poděkování

## Ochranné pomůcky

Děkujeme Výboru dobré vůle - Nadaci Olgy Havlové za její podporu, díky níž jsme mohli zakoupit pro naše zaměstnance respirátory, dezinfekce a ochranné pláště k opakovanému použití. Jde o pomůcky, které jsou v tuto dobu zcela nezbytné, a finanční příspěvek nadace nám tak pomáhá ochránit zaměstnance i klienty našich služeb před nákazou. Ještě jednou děkujeme.



## Krátce

## Šimonův bílý únor

Bílá barva provázela uživatele i zaměstnance Denního stacionáře Šimon celý únor. Tradičně se jeden den sešli oblečení v barvě měsíce, povídali si o bílé barvě a nezapomněli ani na únorové pranostiky. Ale hlavně - vyráběli bílé šumivé bomby do koupele. Jejich výrobou se inspirovali v knize Nové přírodovědné hry a byla to velká legrace. Při výrobě používali k ovonění hmoty vonné esenciální oleje, takže si ten den provoněli celý stacionář. A protože hmota na bomby se musí nejprve uležet, musí si na její vůni a pění v koupeli uživatelé ještě chvíli počkat.



## Informace

## Knedlíky i v Jeseníku

Doteď se knedlíky z naší Vývařovny AVE daly koupit jen ve Vidnavě a okolí. Od února je možné je zakoupit také v Jeseníku, a to v malé prodejně Agroholdingu u vstupu do areálu Základní školy na Průchodní ulici. Čerstvé se tam dováží každé úterý.

## Listárna

Milí kuchaři a kuchařinky, chceme vám poděkovat za dobré obědy, co jsme u vás ochutnali. Vše nám moc chutnalo. Vážíme si vaší práce. Děkujeme.

Dobešovi

Dobrý den paní Nosková.

Chtěla bych opět moc poděkovat za Martínkův pobyt u vás ve stacionáři. Z vašeho pohledu jde asi o standardní přístup ke klientovi, z mého pohledu se vždy jedná o nadstandardní přístup. Bylo vidět, že první den se Martinovi z domova nechtělo a byl takový rozpačitý. Naopak další dny se evidentně těšil. Velmi ochotně se ráno šel umývat a oblékat, když jsem mu řekla, že půjdeme zase do „školy“... Je jasné, že je u vás velmi spokojený. Moc děkuji všem a pochopitelně i za dárečky.

Přeji pěkný víkend

Kamila Petrová

## Informujeme

## Březnové změny nejen na Františku

Od 1. března dochází v Domově pokojného stáří sv. Františka v Javorníku k velké změně. Přesně po čtyřech letech odchází z postu vedoucí domova Petra Tomášková. Za ty čtyři roky svého působení toho stihla hodně: přestěhovat domov do provizorních prostor ve Vlčicích, dohlížet na rekonstrukci domova v Javorníku a zvládnout přestěhování zase zpět do nově zrekonstruovaných prostor. A také rozjet smyslovou aktivizaci, dát domovu takovou tu domácí atmosféru, podpořit své zaměstnance, klást zajímavé otázky k zamyšlení a taky nás naučit recyklovat staré věci. Určitě by se toho našlo mnohem víc a my jí za všechno moc děkujeme. A jsme rádi, že s námi zůstává. Přechází totiž na post pracovníka PR, takže se s ní budete moci potkávat na stránkách našeho Okénka. Přejeme jí na nové pozici hodně štěstí a tvůrčí energie.

Nástupcem Petry Tomáškové na postu vedoucího domova se stal Zbigniew Romaniewicz. Celý únor se pod vedením Petry Tomáškové zaučoval a průběžně se zapojoval do dění domova. Pro klienty i zaměstnance například na Tučný čtvrtek dovezl koblihy a účastnil se také Valentýnské kavárničky s plesem. I jemu na novém místě přejeme hodně štěstí a neutuchajícího elánu.

